

УДК 636.32/.38.082:636.37
© 2013

**О.В. ОНИЩЕНКО,
Т.В. КРИВИЧ,**
кандидати
сільськогосподарських наук

Луганський національний
аграрний університет

ВПЛИВ ФЕРМЕНТНО-
ПРОБІОТИЧНОГО
ПРЕПАРАТУ “БАЦЕЛЛ”
НА ПРОДУКТИВНІСТЬ
МОЛОДНЯКУ ОВЕЦЬ
АСКАНІЙСЬКОЇ
ТОНКОРУННОЇ ПОРОДИ

Доведено, що згодовування препарату “Бацелл” у дозі 4 г/гол. на добу найбільш позитивно впливає на продуктивні показники молодняку овець асканійської тонкорунної породи – живу масу і середньодобову прирости. Застосування препарату в дозі 6 г/гол. за добу можна вважати недоцільним.

Одним з поширених технологічних прийомів, які сприяють підвищенню продуктивності сільськогосподарських тварин і економії кормів, є додавання в раціони біологічно активних речовин, зокрема ферментних препаратів мікробного синтезу [2]. За результатами досліджень деяких учених за правильного підбору ферментно-пробіотичного препарату відповідно до фізіологічних особливостей тварин певного виду і віку, помітно підвищується перетравність поживних речовин раціону, покращується білковий, вуглеводний і жировий обмін, що сприяє збільшенню продуктивності і зниженню витрат кормів на одиницю отримуваної продукції [1, 3].

У нашій країні з успіхом застосовують такі пробіотичні препарати, як лактобактерин, біфідумбактерин, ацидофілін, лактоаміловорин, руменолакт, максилін, споробактерин та ін. Великий внесок у розвиток цього напрямку і створення нових препаратів зробили вітчизняні вчені: В.А. Антипов, В.М. Субботин, А.В. Платонов, В.В. Смирнов, Л.В. Харитонов, Г.А. Сафонов, А.Н. Панин і багато інших.

Загалом застосування ферментних та пробіотичних препаратів в раціонах різних видів тварин сприяє:

- підвищенню доступності крохмалю, протеїну і жиру для дії ферментів травного тракту;
- перетравності поживних речовин і поліпшенню їх всмоктування в тонкому кишківнику;

- усуненню негативного впливу антипоживних чинників, що знижують абсорбцію і використання поживних речовин;

- поліпшенню мікробіологічного середовища кишківника;

- компенсації дефіциту травних ферментів на ранніх стадіях розвитку і при стресі, коли синтез власних ферментів лімітований;

- активізації обміну речовин, стимуляції синтезу амінокислот і вітамінів;

- забезпеченню необхідної регулювальної дії на функціональну здатність щитоподібної залози [4, 5].

Дослідження з використання пробіотиків проводили при вирощуванні різних видів сільськогосподарських тварин. Проте питання впливу конкретних пробіотиків, зокрема “Бацелл”, на продуктивність овець у науковій літературі висвітлені недостатньо, немає рекомендацій щодо доз застосування пробіотика в годівлі овець. У зв’язку з цим дослідження впливу пробіотиків на обмін речовин і резистентність організму ягнят є актуальним завданням, що вимагає подальшого вивчення.

Метою досліджень було встановлення ефективності використання різних рівнів ферментно-пробіотичного препарату “Бацелл” для визначення оптимального його вмісту в раціоні овець.

Матеріал і методика дослідження. Роботи проводили в ПСП “Провалля” Свердловського району Луганської області. Для досліду відібрали ярок 10-денного віку аска-

1. Динаміка живої маси ($n = 10$; $M \pm m$)

Показники	Група			
	1 (контрольна)	2 дослідна	3 дослідна	4 дослідна
Жива маса ярки, кг: на початку досліду (20 днів)	7,0±0,3	7,1±0,3	7,1±0,2	7,3±0,4
у кінці досліду (60 днів)	13,8±0,7	14,8±0,6	15,2±0,2*	15,0±1,0
Приріст живої маси за період досліду, кг	6,8±0,6	7,6±0,8	8,1±0,3*	7,7±0,6
Середньодобовий приріст, г/добу	169±14,3	191±19,6	201±8,3*	193,5±15,1

* $P < 0,05$ – дослідна група до контрольної.

нійської тонкорунної породи за принципом пар-аналогів, сформували чотири групи тварин по 10 голів.

Під час зрівняльного періоду (10 днів) тварини груп отримували основний раціон, однаковий за поживністю і складом.

В основний період досліду тварини 1-ї – контрольної групи продовжували отримувати основний раціон, а тваринам 2, 3 і 4-ї дослідних груп згодовували такий самий раціон, але з додаванням до нього препарату "Бацелл" у дозах 2, 4 та 6 г/гол. відповідно. Препарат додавали шляхом багатоступеневого змішування з концентрованими кормами.

Обліковий період – 40 днів.

Результати досліджень та їх обговорення. При постановці на дослід ягнята контрольної і дослідних груп у віці 20 днів мали приблизно однакову живу масу, міжгрупові відмінності між ними були недостовірними (табл. 1).

У віці 60 днів за даними контрольного зважування ягнята, 2 дослідної групи, що отримували ферментно-пробіотичний препарат "Бацелл" (2 г/гол.), перевершували за живою масою однолітків контрольної групи на 1 кг, або на 7,2 % (табл. 1).

Інтенсивніше розвивалися ягнята 3 до-

2. Гематологічні показники ягнят у віці 60 днів

Група ярка ($n = 4$)	Характеристика показника		
	<i>lim</i>	$M \pm m$	<i>б</i>
Вміст гемоглобіну, г/л			
Контрольна	80,0–110,0	92,0±1,0	2,0
3 дослідна	80,0–110,0	90,3±4,0	9,0
Вміст лейкоцитів, Г/л			
Контрольна	4,2–14,0	8,20±1,34	3,29
3 дослідна	4,8–7,8	6,10±0,44	1,08
Вміст еритроцитів, Т/л			
Контрольна	6,0–6,3	5,90±0,23	0,57
3 дослідна	4,8–7,8	5,43±0,28	0,68
Вміст лімфоцитів, 10⁹			
Контрольна	2,8–5,9	4,37±4,52	1,28
3 дослідна	3,3–4,5	3,80±0,20	0,50

ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ТА МАРКЕТИНГ У ВІВЧАРСТВІ

Вплив ферментно-пробіотичного препарату "Бацелл" на продуктивність молодняку овець асканійської тонкорунної породи

слідної групи, що отримували 4 г/гол. препарату "Бацелл" і жива маса яких була вищою, ніж у контрольної групи на 1,4 кг, або на 10,1 % ($P < 0,05$). Ягнята 4-ї дослідної групи (6 г/гол. препарату) переважали однолітків контролю на 1,2 кг, або на 8,7 %.

Наведені дані підтверджують, що ягнята контрольної групи за приростами живої маси поступалися ровесникам дослідних. Так, приріст живої маси за період досліду в ягнят 2-ї дослідної групи був вищим, ніж у контрольних, на 11,8 %, у ягнят 3-ї групи – на 19,1 % і у ягнят 4-ї дослідної групи – на 13,2 %. Середньодобові прирости зареєстровані вищими також в дослідних групах відповідно на 13, 18 та 14 %.

З метою контролю за станом здоров'я тва-

рин контрольної і дослідної групи була проведена гематологічна оцінка крові. Для цього до годівлі у ягнят контрольної і 3-ї дослідної груп у віці 60 днів відбирали кров згідно зі загальноприйнятою методикою (табл. 2). У ягнят досліджуваних груп основні гематологічні показники знаходилися у більшості випадків на рівні, близькому до нижчих значень фізіологічної норми для цього віку. На нашу думку, ця обставина обумовлена сезонним впливом умов годівлі (якість кормів), утримання (сезонні зміни мікроклімату в приміщеннях) та іншими чинниками. Так, за нижчим, порівняно з нормою для цього віку (87–123 г/л), вмістом в крові гемоглобіну достовірних відмінностей між групами ми не спостерігали.

Висновки

1. Згодовування ягням ферментно-пробіотичного препарату "Бацелл" підвищує приріст їх живої маси за період з 20-денного до 2-місячного віку. За використання дози 4 г/гол. на добу збільшуються жива маса і середньодобові прирости порівняно з контролем відповідно на 10,1 та 18 % ($P < 0,05$).

2. Підвищення дози препарату "Бацелл" до 6 г/гол. можна вважати недоцільним, оскільки показники приростів та живої маси

ягнят цієї групи поступаються показникам ягнят, які отримували препарат у дозі 4 г/гол. Цей факт, можливо, пояснюється частковим пригніченням ферментативної активності травної системи тварин.

3. Використання ферментно-пробіотичного препарату "Бацелл" не надало негативного впливу на гематологічні показники організму ягнят і стан їх здоров'я.

Бібліографія

1. Кравців Р.Й. Сучасний погляд на формування та застосування пробіотиків / Р.Й. Кравців, Ю.Р. Кравців, Р.П. Масляк // Ефективні корми та годівля. – 2009. – № 5. – С. 20–22.

2. Панин А.М. Пробіотики – неотъемлемый компонент рационального кормления животных / А.М. Панин, Н.И. Малик // Ветеринария. – 2006. – № 7. – С. 3–6.

3. Терешко Б. Вплив різних пробіотиків на гематологічні показники крові / Б. Терешко,

В. Волховський, В. Лясота // Тваринництво України. – 2008. – № 1. – С. 42–44.

4. Терешко Б. Вплив пробіотика на адаптаційну здатність телят / Б. Терешко, В. Лясота, В. Волховський // Тваринництво України. – 2008. – № 9. – С. 39–42.

5. Терешко Б. Вплив пробіотика на мінеральний обмін та активність ферментів у телят / Б. Терешко // Тваринництво України. – 2010. – № 1. – С. 30–34.

Рецензент – доктор сільськогосподарських наук, професор **Д.Д. Чертков**